

Projektrapportering maj-okt 2009 - Resumé

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse:.....	2
1. AFRIKA	3
1.1 Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering.....	3
1.2 Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere	3
2. ASIEN	5
2.1 Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering.....	5
2.2 Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere	6
3. LATINAMERIKA	7
3.1 Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering.....	7
3.2 Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere	7
4. DET ARABISKE INITIATIV	8
4.1. Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering.....	8
4.2. Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere	8

1. AFRIKA

1.1 Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering

Generelt er Afrika blevet hårdt ramt af den globale finanskriser, som har medført stigende priser, mindre eksport, færre investeringer, fyringer og lukning af virksomheder, færre økonomiske overførsler fra emigranter og frygt for mindre bistandshjælp. Dette har igen medført, at regeringerne skærer ned i de offentlige budgetter, hvilket rammer de i forvejen skrøbelige sociale sektorer. Levestandarden forringes, hvilket afføder stigende social utilfredshed.

Samtidig har kontinentet været præget af en, i afrikansk sammenhæng, relativ politisk stabilitet. Situationen i Zimbabwe er ustabil, men repræsenterer trods alt et fremskridt i forhold til de sidste mange års totale kaos. RDC er i relativ ro, og i Vestafrika har hverken militærkuppet i Guinea eller præsident-autokratiet i Niger kunnet røkke billedet af en region i politisk fremgang.

Det østafrikanske fællesmarked (EAC) er på vej i ind i sin anden fase med forventet underskrivelse af protokollen for det fælles marked i november 2009. Hermed suppleres den toldmæssige union med en mere forpligtende politisk konstruktion for de 5 lande Kenya, Uganda, Tanzania/Zanzibar, Rwanda og Burundi.

I syd glimrer det regionale samarbejde ved sine svagheder snarere end ved sin styrke. Her giver den manglende handlekraft overfor situationen i Zimbabwe et meget godt billede af en region i ubalance med Sydafrika som den eneste stærke partner. Her bliver det interessant at følge hvilken betydning den økonomiske udvikling i Angola kan få for den regionale udvikling.

Generelt er den dårlige beskæftigelse hovedproblemet på det afrikanske arbejdsmarked. De formelle sektorer skrumper ind, og hundrede tusinder af unge strømmer ud på arbejdsmarkedet uden at kunne få job eller uddannelse. Som en konsekvens af udviklingen fokuserer fagbevægelsen i store dele af Afrika i stigende grad på den uformelle økonomi, hvor mellem 70 og 90 % af befolkningen arbejder.

1.2 Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere

Østafrika: Den regionale samarbejdsorganisation EATUC har formået at få skabt en konstruktiv dialog med EAC. Et synligt resultat er, at EAC i løbet af det sidste halve år har udarbejdet udkast til protokol for et østafrikansk fællesmarked, og her er det lykkedes EATUC at få indarbejdet lønmodtagerrettigheder og elementer som social sikkerhed, social dialog og beskæftigelse. Fra EATUC's side har man i processen udarbejdet meget gennearbejdede forslag, og i det sidste halve år har EAC indbudt EATUC til at deltage som observatør under de tekniske "High Level Task Force" møder, som fagbevægelsen ikke tidligere har haft adgang til.

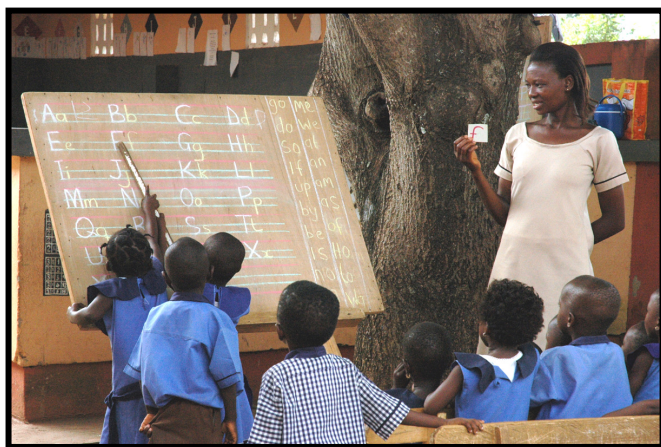
Samarbejdet med landsorganisationerne i Tanzania, Kenya, Uganda og Zanzibar fortsætter noget langsommere end ønsket. Samarbejdet med COTU i Kenya er dog ved at komme på sporet med vægten på en række interne uddannelsesaktiviteter med sigte på at etablere et netværk af undervisere.

Samarbejdet med lærerorganisationerne i Kenya, Tanzania og Zanzibar fortsætter tilfredsstillende i et tæt samarbejde med DLF. Det gælder på den ene side uddannelse af hele netværket af lokale fagforeningsledere og tillidsfolk, og på den anden side en styrkelse af den nationale lobbyvirksomhed.

I det østafrikanske program indgår endelig et samarbejde med TUICO (Tanzania) og KUPRIPUPA (Kenya). TUICO er nu ved at færdiggøre læsevenlige arbejdsmiljømaterialer på lokalsprog, og rapporterer derudover om stigende antal lokale aftaler med arbejdsmiljø- og HIV/AIDS elementer. Projektet kører i et tæt samarbejde med CO-Industri og Dansk Metal.

Samarbejdet med KUPRIPUPA i Kenya fokuserer på at styrke sikkerhedsarbejdet i den grafiske branche. Projektet kan fremhæves for at have medført konkrete forbedringer af arbejdsmiljøet på mere end 100 grafiske virksomheder i regionen, ligesom flere organisationer har forøget deres medlemstal med op til 30 % - som et direkte resultat af samarbejdet med HK-Privat, UNI og Ulandssekretariatet.

Vestafrika: Samarbejdet i Ghana omfatter både TUC og lærerorganisationen GNAT, samt en udveksling af erfaringer med partnere i enkelte nabolande. I samarbejdet med Ghana TUC deltager

landsorganisationer fra Benin, Niger og Sierra Leone, og i samarbejde med GNAT deltager lærerorganisationer på førskoleområdet i Togo, Benin og Nigeria.

Fokus for BUPL's samarbejde med GNAT er at organisere førskolelærerne og kunne servicere og repræsentere denne faggruppe overfor myndighederne. I andre lande i Vestafrika har sektoren mange ligheder med Ghana, med en blanding af offentlige, private og mere eller mindre uformelle institutioner med højst uregulerede betingelser for børn

såvel som de ansatte. Der er således stor efterspørgsel fra øvrige lande i Vestafrika på en udveksling af erfaringer med GNAT.

Parallelt med Ghana-programmet blev der den 1. juli startet et udvidet pilotprojekt i Vestafrika. Projektet blev igangsat i juni 2009 og omfatter landsorganisationerne i 5 lande: Ghana, Togo, Benin, Niger og Sierra Leone. Projektet kører frem til juli 2010 og er en udbredelse af det hidtidige samarbejde med Ghana TUC og de øvrige lande. Det gennemføres i tæt samarbejde med ITUC Afrika. Fra Danmark er Uddannelsesforbundet og Håndværksrådet aktivt involveret som ressourcorganisationer.

Det sydlige Afrika: Den regionale faglige organisation SATUCC er ved at blive genoplivet. Den nye politiske ledelse står overfor store udfordringer på de indre linjer, ikke mindst at udbrede det interne samarbejde fra en kerne af engelsktalende lande til også at omfatte de portugisisktalende

medlemslande. SATUCC's ledelse vedtog i september en ambitiøs overlevelsplan - dog med stor afhængighed af eksterne donorer. I planen er der gode muligheder for samarbejde med Ulandssekretariatets regionale programstrategi om eks. at udveksle gode metoder og politikker via web eller andre publikationer.

ZCTU i Zimbabwe har fortsat udviklingen af sit arbejdsmiljøarbejde, og projektet forventes endeligt evalueret inden udgangen af 2009. Derudover gennemfører ZCTU en betydelig indsats for at informere medlemmer og befolkning om deres rettigheder op til udformningen af en ny grundlov. Her har ZCTU fastholdt en stærkt kritisk linje overfor samlingsregeringens måde at håndtere processen.

Mens samarbejdet med Zambia og Swaziland har været gennem en vanskelig periode, kører samarbejdet med landsorganisationerne i Angola og Mozambique tilfredsstillende. I Angola sker der nu

en højere grad af integration af samarbejdet i specielt UNTA's arbejde – og i Mozambique er der blandt andet med udflytningen af OTM's uddannelsesafdeling sket en betydelig forbedring af mulighederne for at opnå også en finansiel bæredygtighed.

Hele Ulandssekretariatets regionale portefølje i Afrika udløber i løbet af det næste år. Der er derfor igangsat en proces med afdækning af behov og mulige strategier, som vil danne baggrund for en række ansøgninger til Danida i løbet af 2010. Hvis niveauet for det nuværende

samarbejde med vores partnere skal fastholdes, kræver det alt i alt bevillinger på ca. 25 mio. om året i de kommende år.

2. ASIEN

2.1 Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering

Den globale økonomiske har givet Asien en hård medfart. På trods af at nogle af de asiatiske markeder, særligt Indien og Kina, ser ud til at stabilisere sig, må de fattigste lande og de mere end 1,2 milliarder fattige i Asien endnu en gang lægge ryg til udsvingene i den globale økonomi. Millioner af mennesker er på vej tilbage i ekstrem fattigdom. For eksempel vurderer Den Asiatiske Udviklingsbank (ADB) at antallet af ekstremt fattige mennesker - der dagligt lever for under 1,25 US \$ (lidt over 6 kroner) – vil stige med ca. 60 millioner mennesker i 2009 og 100 millioner i 2010. Det er vigtigt at de asiatiske regeringer hurtigt bliver enige om etablering af sociale netværk, der vil afbøde de værste humanitære katastrofer. ASEAN (Samarbejdet mellem de sydøstasiatiske lande) skal på deres møde i slutningen af 2009 behandle en række indstillinger og forslag, der skal forsøge at vende denne udvikling.

I Sydasiens har perioden været domineret af politik, men kun i Indien, hvor valget foregik fredsommeligt, er der

positive meldinger. I Nepal befinder den politiske situation sig i et dødvande efter at maoisterne i maj måned, som en reaktion på præsidentens genindsættelse af den øverstbefalende for militæret, valgte at træde ud af regeringen. Den nye regering består af ikke mindre end 22 partier og er selv sagt en noget skrøbelig konstellation, hvor partierne har mere travlt med at pleje egne interesser end at træffe fælles politiske beslutninger. Også i Bangladesh er der politisk dødvande. Forhåbningerne om at de demokratiske valg i slutningen af 2008 ville føre til politisk ro og udvikling er indtil videre blevet gjort til skamme, idet parlamentets medlemmer fortsætter med at obstruere reelle politiske tiltag.

Filippinerne forsøger at komme sig over endnu en naturkatastrofe – den tropiske storm i slutningen af september 2009, der forårsagede store oversvømmelser i selve hovedstaden Manila, hvor hundreder af mennesker omkom og mere end 600.000 mennesker blev gjort hjemløse. Katastrofen har endnu en gang vist at landet er dårligt rustet til at klare den slags situationer og at infrastrukturen ikke står mål med udfordringerne. Dette har også givet anledning til mange mishagsyttringer mod regeringen og Præsident Arroyo, der i forvejen er under et voldsomt pres.

2.2 Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere

Programmet ”Støtte til Anstændigt Arbejde i Asien” - i daglig tale Asien programmet - startede pr 15. marts 2009, løber frem til 2015 og er finansieret i de kommende 2 år med 30,6 millioner kroner. Programmet startede med en 6 måneders opstartsfasen for at sikre at budgetter, aktiviteter og forventede resultater stadig er i overensstemmelse med den virkelighed, som fandtes, da de oprindelige dokumenter og ansøgninger blev formuleret. Ved den lejlighed blev anbefalingerne og forslag fra forundersøgelsen også diskuteret med partnerorganisationerne. Et nyt revideret programdokument blev i juni fremsendt til UM og blev endeligt godkendt den 5. oktober uden en eneste anmærkning eller forslag til ændringer.

Programmet blev skudt i gang i slutningen af marts med afholdelse af et mini-netværksseminar på LO skolen i Helsingør, hvor ansatte fra kontoret i København samt i kontorerne i Nepal, Filippinerne og Cambodja planlagde detaljerne vedrørende implementeringen af programmet. Et af de centrale diskussionspunkter var planlægningen af decentraliseringsprocessen i Asien afdelingen, herunder opbygningen af to sub-regionale kontorer i henholdsvis Manila (som dækker partnerne i Sydøstasien) og Kathmandu (som dækker partnerne i Sydiasien). Selvom processen ikke er

helt færdig, er de to kontorer i dag velfungerende med kvalificeret personale og relevant infrastruktur.

Selve implementeringen af Asien-programmet, som består af 6 komponenter med tilhørende partnerorganisationer, forløber overvejende godt:

Komponent 1: Anstændigt Arbejde og Arbejdsmarkedslovgivning i Asien (med ITUC-AP) er startet med en omfattende research af de nuværende arbejdsmarkedslove med henblik på at udvikle nationale strategier for forslag til ændringer.

Komponent 2: Bangladesh landeprogram er lettere forsinket pga. sen godkendelse fra NGO Bureauet i Bangladesh, men er nu godt i gang og forventet at køre efter planen fra årsskiftet.

Komponent 3: Menneskerettigheder på arbejdsmarkedet i Cambodja starter først i januar 2010, som en direkte fortsættelse af det nuværende projekt.

Komponent 4: Nepal landeprogrammet er en fortsættelse af samarbejdet med Joint Board, fællessekretariat for GEFONT og NTUC-I. Blandt andet pga. det usikre politiske miljø og udskiftninger i Joint Board har opstarten været besværlig, men det forventes at det ”forsømte” kan indhentes.

Komponent 5: Landeprogrammet i Filippinerne, som indeholder to fokus områder: 1) arbejdere i den offentlige sektor (med PSLINK) og 2) migrerende bygningsarbejdere i den uformelle økonomi (med ACIW) er godt i gang. Samarbejdet med ACIW blev skudt i gang med en analyse af ACIW’s organisatoriske kapacitet og strategi, som bl.a. førte til ændringer i organiseringsstrategi.

Komponent 6: Kvinder i den uformelle økonomi (med SEWA) kører derudaf. Blandt andet har både repræsentanter for ACIW og GEFONT/NTUC-I besøgt SEWA for at lære af deres erfaringer med organisering af arbejdere i den uformelle økonomi.

Udover det store Asien-program er der flere projekter i Asien, deriblandt det gode og lærerige samarbejde med CMTU i Mongoliet angående menneskerettigheder på arbejdsmarkedet. Det nuværende projekt slutter i 2009, men der er blevet ansøgt om en forlængelse, i første omgang til slutningen af 2011.

Dansk Metal har bevilget kr. 100.000 i solidaritetsstøtte til Ulandssekretariatet til – i samarbejde med FTUB – at etablere en fagforeningsskole i et af de sikre områder i Burma. Endvidere har Dansk El-Forbund vist interesse i at give solidaritetsstøtte til et projekt med BILS. Samarbejdet vil i givet fald støtte op om BILSs børnearbejdsprojekt CLEP i synergi med Dansk Metals engagement. Udarbejdelsen af et mere detaljeret forslag for begge projekter pågår i øjeblikket.

3. LATINAMERIKA

3.1 Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering

Siden sidste rapportering til bestyrelsen har særligt to temaer været på dagsordenen i hele den latinamerikanske region: Et statskup i Honduras og effekterne af den globale økonomiske krise.

Den 28. juni i år oplevede Honduras et statskup, da landets demokratisk valgte præsident blev sendt ud af landet og en partifælle overtog posten. Det internationale samfund har reageret kritisk over for statskuppet samt de facto regeringens hårde linie. Diplomatiske forbindelser blev afbrudt, bistanden er indefrosset, og landet søges isoleret. Tre måneder efter er der endnu ikke fundet nogen løsning på konflikten, men der spores nu en åbning for dialog.

Også i Nicaragua er det internationale pres, som landet har været udsat for siden sidste års kommunalvalg, nu blevet mærkbart. Et stort underskud på statsbudgettet truer blandt andet den reformpolitik, som gennemføres på det sociale område. Der er tegn på, at Nicaraguas hidtidige konfrontationskurs med donorerne er ved at blive lagt om, med henblik på at normalisere relationerne. Den danske regering har i september valgt at beskære og omlægge bistanden, så den fra 2010 primært stiles til privatsektoren og civilsamfundsorganisationer.

Effekterne af den globale økonomiske krise mærkes nu kraftigt i regionen. Nye beregninger fra IMF pr. oktober gældende for hele 2009 viser ikke blot økonomisk nedgang i alle lande, men endda negativ vækst i langt de fleste lande. Kun i Guatemala forventes pt. en vækst på 0,4 %, mens der i Honduras forventes en negativ vækst på mellem -4 og -2 %

og i Nicaragua omkring -1 %. Da befolkningsvæksten ikke er tilsvarende faldende og fordelingspolitikken ikke er mærkbart forandret, vil det med sikkerhed betyde, at flere skal kæmpe med fattigdom, sult og nød. Alene i dag lever 7 ud af 10 honduranere og 6 af 10 guatemalanere under fattigdomsgrænsen.

3.2 Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere

Det igangværende programsamarbejde i Mellemamerika, som udløber til februar 2010, er forlænget med en no-cost extension periode frem til juli 2010. Et nyt program for Latinamerika forventes ansøgt Udenrigsministeriet pr. 1.2. 2010, og forberedelserne hertil er påbegyndt i dialog med ministeriet.

Programkomiteens danske medlemmer mødtes i september, hvor de aktuelle udfordringer i regionen blev debatteret og planer for et kommende program blev drøftet. Næste programkomitemøde skal afholdes sidst i januar 2010 og vil indeholde en evaluering af den igangværende programfase, som led i forberedelsen af et nyt Latinamerika-program.

Den politiske udvikling særligt i Nicaragua og Honduras har haft negativ afsmittende effekt på Ulandssekretariatets program- og projektgennemførelse i landene i 2009, og vi har de sidste måneder haft en del udfordringer i de enkelte partnersamarbejder. I august måned har regionalkontoret gennemført en intern projektevaluering med partnerne i Nicaragua og Guatemala, mens evalueringer med partneren i Honduras og af det regionale samarbejde med ISACC er blevet udskudt op til flere gange. De forventes nu gennemført i oktober og november.

I de nationale projekter er tendenserne for Nicaragua / FNT's og Guatemala /FMLL-CCSG's vedkommende ikke forandret særligt siden sidst. Selv om det fortsat vækker bekymring, at FNTs ledelse er inddraget i de politiske processer på regeringsniveau, så gennemføres begge samarbejder solidt og når ud til store målgrupper i landene. I Honduras har projektsamarbejdet med CUTH haft gode resultater med decentraliseringen og etableringen af regionale enheder i denne fase, men er blevet negativt berørt af den politiske turbulens siden juni måned. CUTHs ledelse og medlemmer er for en stor dels vedkommende inddraget i modstanden mod kupregeringen. I forhold til de regionale projekter, er der aktuelle udfordringer i samarbejdet med fagbevægelsens regionale institut ISACC, som ikke opnår forventede resultater – mens der rapporteres om særdeles gode resultater for de ansatte i sundhedssektoren, i projektsamarbejdet med PSI. Da aktiviteterne ikke blev implementeret af partnerorganisationen, valgte vi i juni måned, at afslutte det lille regionale sektorprojekt med UNI om unge i Bank- og telesektoren.

Ulandssekretariatet vurderer, at programmets aktuelle sårbarhed kan mindskes ved, at der i fremtiden indledes et øget samarbejde med TUCA/CSA som strategisk partner på programniveau og at programfladen udvides. Mads Bugge Madsen tager i november til regionen for dels at vurdere partnersamarbejdet i Mellemamerika, dels for at vurdere mulige nye partnere i Bolivia og Paraguay i Sydamerika og dels for at undersøge mulighederne for et udvidet regionalt samarbejde med TUCA/CSA.

4. DET ARABISKE INITIATIV

4.1. Politisk, økonomisk og arbejdsmarkedsrelateret orientering

I Marokko har der været fagforeningsvalg på virksomhederne. Fire landsorganisationer fik mere end de 6 % af stemmerne nationalt, der er baggrunden for formel anerkendelse som forhandlingsberettiget. CDT, FDT (der begge deltager i Marokko projektet) fik sammen med UMT (der ikke har ønsket at deltage sammen med de andre landsorganisationer) hver ca. 15-20 % af stemmerne, mens projektets tredje deltager UGTM kun lige kom over spærregrænsen med 7 %. Den islamistiske landsorganisation UNTM fik ikke stemmer nok til at blive anerkendt, men har siden anklaget regeringen for at svindle med stemmeafgivningen.

I Golfen er den store nyhed, at en faglig landsorganisation er under dannelse. Den stiftende kongres er indkaldt til slutningen af oktober. Dermed er der landsorganisationer i Yemen, Kuwait, Bahrain og Oman.

4.2. Udvikling i program- og projektsamarbejdet med vores partnere

Den sidste fase af trepartsprojektet i Marokko er blevet bevilget af udenrigsministeriet. Projektet forventes afsluttet med udgangen af 2011. Trepartsdelen udgøres fortsat af uddannelse af arbejdsmiljøudvalg på udvalgte virksomheder i Casablanca regionen. Det bilaterale samarbejde mellem

Ulandssekretariatet og tre landsorganisationer, CDT, FDT og UGTM er ved at blive planlagt i detaljen.

Der er foretaget to rundture til hhv. Nordafrika og Den Arabiske Golf for at forberede to rundbordsdiskussioner med henblik på nye ansøgninger til udenrigsministeriet.

Rundbordsdiskussionen i Nordafrika, der omhandler social dialog vil finde sted i slutningen af november i Tunis med deltagelse af faglige repræsentanter fra Marokko og Tunesien.

Rundbordsdiskussionen i Golfen afventer besked om tidstermin fra Bahrain. Deltagerne vil komme fra Bahrain, Oman og Kuwait og omhandler migrantarbejdernes vilkår i den arabiske Golf.